

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนากีฬาของชาติทุกระดับให้เข้าสู่มาตรฐานสากล และเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาไปสู่ความเป็นเลิศ แต่ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามีลักษณะเป็นพลวัตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงจำเป็นต้องนำศาสตร์ทุก ๆ ด้านมาบูรณาการเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์การกีฬา และให้ทันต่อความก้าวหน้าในเชิงวิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่มุ่งพัฒนาคนให้มีคุณภาพและศักยภาพของครุวมทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2551) ซึ่งปรากฏในแผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนในเชิงคุณภาพแบบองค์รวม เพื่อพัฒนาประชากรของชาติให้มีประสิทธิภาพสามารถดำรงเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของชาติได้ ดังที่พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทาน ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันที่ 28 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2531 ไว้ว่า “กีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคน และชีวิตของบ้านเมือง ถ้าปฏิบัติกีฬาอย่างถูกต้องหมายถึงว่าอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถก็จะได้นำชื่อเสียงแก่ตนและแก่ประเทศชาติ ถ้าปฏิบัติกีฬาด้วยความเรียบร้อย ด้วยความสุภาพก็ทำให้มีชื่อเสียงเหมือนกัน และจะส่งเสริมความสามัคคีในประเทศชาติ” (คณะกรรมการโอลิมปิกแห่งประเทศไทย, 2548, หน้า ข)

การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา เป็นการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์แขนงต่าง ๆ มาบูรณาการเข้ากับการออกกำลังกายและการกีฬา เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายทั้งเพื่อความเป็นเลิศและเพื่อสุขภาพ (คณะกรรมการการกีฬา, 2551, หน้า 1) และในประเทศชั้นนำด้านกีฬาของโลก เช่น สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ จะใช้การศึกษาวิเคราะห์วิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพนักกีฬา จนเป็นที่ยอมรับในวงการกีฬาว่า “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา” เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้นักกีฬาประสบความสำเร็จในการแข่งขัน จะเห็นได้จากการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ครั้งที่ 29 ที่กรุงปักกิ่ง นักกีฬาของชาติต่าง ๆ ที่ได้รับความสำเร็จเกิดจากการนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ในการพัฒนากีฬา โดยการจัดตั้งศูนย์ฝึกและผลิตนักกีฬามืออาชีพ มีการฝึกกีฬาเพื่อความเป็นเลิศ การออกแบบและวางแผนโปรแกรม

การฝึกนักกีฬา มีผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาทุกสาขา จัดผู้ฝึกสอนกีฬาระดับโอลิมปิก จัดห้องปฏิบัติการทางกีฬา ห้องปรับอุณหภูมิการฝึกซ้อม อาหารนักกีฬา มีอุปกรณ์ที่ทันสมัย การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการด้านการกีฬาตามมาตรฐานสูงสุด เพื่อการแข่งขันในกีฬาโอลิมปิก (สถาบันการพลศึกษา, 2550 ก)

การกีฬาของประเทศไทย ได้มีการพัฒนาโดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2531-2539) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2540-2544) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2545-2549) และฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) แต่จากการประเมินแผนพัฒนากีฬา ปรากฏว่า สมาคมกีฬาต่าง ๆ ไม่มีการนำวิทยาศาสตร์การกีฬาไปใช้อย่างเป็นระบบ ดังนั้น จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากีฬาเป็นเลิศ โดยการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬามาใช้ในการพัฒนาการกีฬาอย่างครบวงจร (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2550, หน้า 5; ราชันี ขวัญบุญจันทร์, 2547, หน้า 14-22) และในรัฐบาลปัจจุบัน ได้กำหนดนโยบายด้านการกีฬาของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งระบุไว้ในข้อ 3.6.2 ว่า “พัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ โดยจัดตั้งศูนย์ฝึกกีฬาแห่งชาติ พร้อมทั้งนำวิทยาศาสตร์การกีฬามาใช้ จัดให้มีการควบคุมมาตรฐานการฝึกสอนด้านการกีฬาให้มีคุณภาพ และสนับสนุนการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง” (คำแถลงนโยบายคณะรัฐมนตรี, 2551, หน้า 17) และแผนกลยุทธ์การกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2551-2554 ในกลยุทธ์ที่ 1 “พัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ” ได้กำหนดองค์ประกอบสำคัญคือ การฝึกซ้อม การแข่งขัน การคิดค้นเทคนิคใหม่ ๆ เครือข่ายผู้ฝึกสอน ผู้จัดการ นักวิทยาศาสตร์แพทย์ นักกายภาพบำบัด และนักโภชนาการ ด้วยเหตุนี้ จึงได้มีการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศในระดับจังหวัดและระดับชาติ ตามโครงการ Sports Hero โดยสนับสนุนนักกีฬาตัวแทนจังหวัด ให้มีการพัฒนาทักษะ สถิติ โดยใช้หลักวิทยาศาสตร์การกีฬา ในการพัฒนาความสามารถของนักกีฬาและสร้างองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาแก่ผู้ฝึกสอนทั่วประเทศ (การกีฬาแห่งประเทศไทย, 2551) และในระดับนานาชาติ ประเทศไทยประสบผลสำเร็จในการแข่งขันระดับต่าง ๆ คือ ได้รับเหรียญทองอันดับที่ 1 ในการแข่งขันกีฬาซีเกมส์ครั้งที่ 24 ณ จังหวัดนครราชสีมา ได้รับเหรียญทองอันดับที่ 5 ในการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 15 ณ ประเทศกาตาร์ และได้รับเหรียญทองอันดับที่ 41 ในการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเกมส์ ครั้งที่ 29 ณ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2551, หน้า 2)

จากนโยบาย ความสำคัญ และกรอบการดำเนินงานการพัฒนาการกีฬาตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ที่ได้กำหนดให้หน่วยงานที่ร่วมรับผิดชอบในการดำเนินงานทั้งภาครัฐและเอกชน ดังนั้นสถาบันการพลศึกษา ที่ถือเป็นหน่วยงานหลักที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนากีฬาเพื่อความเป็นเลิศ ประกอบกับแนวคิดการพัฒนาการกีฬาของสถาบันการพลศึกษาที่ได้เห็นความสำคัญของการกีฬาเป็นมิติหนึ่งควบคู่กับการจัดการศึกษาและมีบทบาท

หน้าที่ในการผลิตนักกีฬาที่มีความสามารถไปสู่สมาคมกีฬา และทีมชาติ ด้วยเหตุนี้ สถาบันการศึกษา จึงได้จัดตั้งศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศขึ้นเป็นส่วนราชการภายในวิทยาเขต ทั้ง 17 แห่ง มีบทบาทหน้าที่ในการส่งเสริมผู้มีความสามารถด้านการกีฬาให้มีโอกาสเข้าร่วมพัฒนาความสามารถ โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทั้งระดับชาติและนานาชาติ และยังสามารถกำหนดให้เป็นยุทธศาสตร์หลักในการบริหารจัดการของสถาบัน นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา และ ศูนย์วิชาการกีฬา (Sports Academy) ขึ้น เพื่อสนับสนุนและพัฒนาศักยภาพนักกีฬาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด (สถาบันการศึกษา, 2550 ข, หน้า 24-25) แต่จากการประเมินผลการปฏิบัติงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ (กพร.) ในปีงบประมาณ 2550 และ 2551 พบว่า นักกีฬาในศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศที่เข้าร่วมการแข่งขันระดับชาติหรือนานาชาติ มีร้อยละ 63.87 และ 69.80 ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับ ต้องปรับปรุง และยังพบปัญหาในการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันเชิงระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ สมชาย ประเสริฐศรี (2551; เอก เกิดเต็มภูมิ, 2550; สถาบันการศึกษา, 2550 ข, หน้า 9-10; สถาบันการศึกษา, 2551, หน้า 36-37) และผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาสถาบันการศึกษา เกี่ยวกับสภาพปัญหาและความจำเป็นด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา พบว่า รูปแบบในการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ยังไม่สามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติตามเป้าหมายที่เป็นรูปธรรมและเอกภาพ ทั้งในด้านคุณภาพของนักกีฬาและผู้ฝึกสอน ขาดการจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกีฬา การกำกับติดตามและการรายงานผลการดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง ขาดกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรของศูนย์ฯ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาที่มีความชำนาญในแต่ละสาขา มีอุปกรณ์และเครื่องมือวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ไม่เป็นไปตามความต้องการ และผลการประเมินการประกันคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษา ของคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ในปี พ.ศ. 2552 ในภาพรวมอยู่ในระดับดี (3.17) ด้านคุณภาพบัณฑิต (3.00) ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ และด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากรอยู่ในระดับพอใช้ ด้านที่ต้องปรับปรุงเร่งด่วน 4 ประการ คือ การปรับกระบวนการทัศน์ของบุคลากรให้มีความเข้าใจในระบบและโครงสร้างการบริหาร นโยบาย ทิศทาง และเป้าหมาย การพัฒนางานวิจัยและสร้างสรรค์ การทบทวนแผนการผลิตบัณฑิตให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และวางแผนการใช้อุปกรณ์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดถึงจุดคุ้มทุนต่อไป (สถาบันการศึกษา, 2552)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า กระบวนการบริหารจัดการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการศึกษา ยังขาดประสิทธิภาพในการนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาไปใช้พัฒนาศักยภาพในการดำเนินงานที่เป็นระบบ ซึ่งสถาบันการศึกษา

มีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาการศึกษาของชาติ ให้สามารถยกระดับมาตรฐาน การศึกษาให้ทัดเทียมกับนานาชาติ จะต้องสร้างสมรรถนะการบริหารสมัยใหม่ให้เข้าสู่มิติของ การเป็นอุดมศึกษา ดังนั้น วิธีการแก้ปัญหาในการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การศึกษา ในสถาบันการพลศึกษา ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) และทิศทางแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) (สุเมธ เข้มขุน, 2553; สถาบันการพลศึกษา, 2552) ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการศึกษา แนวทางเลือกที่จะนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจ การกำหนดนโยบาย เป้าหมายและวางแผน กลยุทธ์การดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การศึกษา ในสถาบันการพลศึกษา ในอนาคตที่เป็นอนาคตภาพ การบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การศึกษาในสถาบันการพลศึกษาเพื่อให้มีระบบการบริหาร จัดการที่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างอนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การศึกษา ในสถาบันการพลศึกษา

คำถามในการวิจัย

อนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การศึกษาในสถาบันการพลศึกษา ในระยะ 5 – 10 ปีข้างหน้า ที่เหมาะสม ควรเป็นอย่างไร

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งวิจัยเพื่อสร้างอนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์ การศึกษา ในสถาบันการพลศึกษา โดยยึดรูปแบบการบริหารจัดการ ตามหน้าที่ของการบริหารจัดการ (Management Function) ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การปฏิบัติการ (Implementing) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยจะทำให้ได้ อนาคตภาพในการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การศึกษา ที่สามารถนำไปกำหนดกรอบโครงสร้าง การบริหาร นโยบาย ทิศทาง เป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน ให้สามารถขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาของสถาบันการพลศึกษาให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ สนองต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ การศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับทิศทาง แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อสร้างอนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์ การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา ภายใต้กรอบแนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของการบริหารจัดการ (Management Functions) 4 ด้าน ของ Bridges and Roquemore (2004, p. 27) และ Robbins and Coulter (2007) ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การนำ (Leading) หรือการปฏิบัติการ (Implementing) และการควบคุม (Controlling) จากการประมวลแนวคิดและ ทฤษฎีเกี่ยวกับอนาคตภาพการบริหารจัดการ ตามกรอบภารกิจหลักของสถาบันการพลศึกษา ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดเกี่ยวกับอนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา ดังภาพที่ 1

กรอบแนวคิดเกี่ยวกับอนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสร้างอนาคตภาพการบริหารจัดการ เพื่อนำไปใช้พัฒนาการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา ซึ่งมีประโยชน์ที่จะได้รับ ดังนี้

1. อนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในครั้งนี้ จะเป็นแนวทางพัฒนาการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามภารกิจของสถาบันการพลศึกษาที่เหมาะสมเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. สามารถนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสาขาต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม การนำวิทยาศาสตร์การกีฬาไปประยุกต์ใช้พัฒนาศักยภาพนักกีฬา ในแต่ละวิทยาเขตได้อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ทำให้เกิดความคาดหวังเชิงอนาคตภาพในการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ระยะ 5 – 10 ปีข้างหน้า เพื่อสนองตามพันธกิจในการผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ แก่สังคมและการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาของสถาบันการพลศึกษา ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
4. สามารถใช้เป็นทางเลือกในการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามความต้องการของผู้ใช้ ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาอนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา ที่สังกัดในวิทยาเขต 17 แห่ง โดยยึดทฤษฎีหน้าที่ของการบริหารจัดการ (Management Function) ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การปฏิบัติการ (Implementing) และการควบคุม (Controlling) ตามกรอบภารกิจหลักของสถาบันการพลศึกษา 4 ด้าน คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการ และการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์การกีฬา
2. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทั้งการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องและแนวคิดเกี่ยวกับ องค์ประกอบของการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย แผนพัฒนากีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550-2554) นโยบายการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาของสถาบัน มาตรฐานศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา และมาตรฐานการอุดมศึกษา ตลอดจนความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานโดยตรง เพื่อนำไปกำหนดอนาคตภาพการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามกรอบภารกิจหลัก 4 ด้าน ของสถาบันการพลศึกษา

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 3.1.1 ผู้บริหารระดับนโยบายของสถาบันการพลศึกษา จำนวน 24 คน
- 3.1.2 รองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ 18 คน
- 3.1.3 หัวหน้าศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 17 คน
- 3.1.4 หัวหน้าศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จำนวน 17 คน
- 3.1.5 ผู้ทรงคุณวุฒิการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบัน

การอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิที่ใช้ในการวิจัยอนาคตภาพ ตามเทคนิคเดลฟาย ประกอบด้วย

- 3.2.1 ตัวแทนจากกลุ่มผู้บริหารระดับนโยบายของสถาบันการพลศึกษา ประกอบด้วย อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี และคณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ จำนวน 7 คน
- 3.2.2 ตัวแทนจากกลุ่มรองคณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ ประจำวิทยาเขต หัวหน้าศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา และหัวหน้าศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ จำนวน 6 คน
- 3.2.3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 6 คน

4. การประเมินสภาพการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยการประเมินโครงการตามรูปแบบซิปปี และการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมองค์กร จะใช้ข้อมูลตั้งแต่อดีต จนถึงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2553

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อนาคตภาพการบริหารจัดการ (Future Scenario of Management) หมายถึง ภาพปรากฏการณ์ที่เป็นความคาดหวังที่เป็นไปได้ของกลไกตามกระบวนการบริหารจัดการ (Management Function) ที่ใช้ในการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์เชิงรุก ให้สามารถดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพ ตามองค์ประกอบ ดังนี้

1.1 การวางแผน (Planning) หมายถึง กระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และพัฒนาวิธีการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์นั้น

1.2 การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง กระบวนการของการกำหนดกรอบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและมอบหมายงาน การบริหารและจัดสรรทรัพยากร การประสานกิจกรรม ต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมาย

1.3 การปฏิบัติการ (Implementing) หมายถึง กระบวนการนำแผนและโครงการต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย โดยความร่วมมือจากบุคลากรในองค์กร

1.4 การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการตรวจติดตามผลการดำเนินงาน ตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงในสิ่งจำเป็น

2. วิทยาศาสตร์การกีฬา หมายถึง (Sports Science) หมายถึง ศาสตร์ที่อาศัยองค์ความรู้ และหลักทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงและการตอบสนองต่อการเคลื่อนไหวร่างกายของระบบต่าง ๆ อันเนื่องมาจากออกกำลังกายและการเล่นกีฬา

3. การกิจหลักด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันการพลศึกษา หมายถึง การนำองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาไปประยุกต์ใช้ในการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์การกีฬา เพื่อพัฒนาสุขภาพและศักยภาพของนักกีฬาให้มีความพร้อมและความสมบูรณ์สูงสุดของบุคคลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ สรีรวิทยาการออกกำลังกาย (Exercise Physiology) ชีวกลศาสตร์การกีฬา (Sport Biomechanics) โภชนาศาสตร์การกีฬา (Sports nutrition) จิตวิทยาการกีฬา (Sport psychology) เวชศาสตร์การกีฬา (Sports medicine) การฝึกสอนทางกีฬา (Sports Coaching) และเทคโนโลยีการกีฬา (Technology in Sports) เป็นต้น

4. ศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ หมายถึง หน่วยที่รับผิดชอบงานการฝึกกีฬาเพื่อพัฒนาความสามารถของนักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬาเพื่อชัยชนะในระดับชาติหรือนานาชาติของสถาบันการพลศึกษา ทั้ง 17 วิทยาเขต

5. รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา ประจำวิทยาเขต หมายถึง ผู้บริหารสูงสุดของสถาบันการพลศึกษา ในแต่ละวิทยาเขต ทั้ง 17 วิทยาเขต

6. ศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา หมายถึง หน่วยที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามโครงสร้างการบริหารและภาระงานที่กำหนดในสถาบันการพลศึกษา

7. สถาบันการพลศึกษา หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่มีพันธกิจในการผลิตบุคลากรทางด้านพลศึกษา กีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ นันทนาการ การศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เป็นแหล่งความรู้ของชุมชนด้านการกีฬา และการพัฒนาศักยภาพทางการกีฬา

8. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันการศึกษาหรือในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังต่อไปนี้

8.1 เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์การกีฬาในองค์กรหรือหน่วยงาน ที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในวงการกีฬา และ/ หรือ

8.2 เป็นอาจารย์หรือนักวิชาการวิทยาศาสตร์การกีฬาในสถาบันการพลศึกษา หรือสถาบันอุดมศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์การกีฬา และ/ หรือผู้ปฏิบัติงานในศูนย์วิทยาศาสตร์การกีฬา และ/ หรือศูนย์กีฬาเพื่อความเป็นเลิศที่มีความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ หรือผลงานทางวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ตลอดจนมีวิสัยทัศน์ทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นที่ยอมรับในวงการกีฬา

9. ผู้ฝึกสอนกีฬา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอน ฝึก แนะนำและช่วยเหลือให้นักกีฬา พัฒนาทักษะ ความสามารถและประสบการณ์ทางการกีฬา ตามโครงการกีฬาเพื่อความเป็นเลิศของสถาบันการพลศึกษา

10. การสนทนากลุ่ม (Focus Groups Discussion) หมายถึง การประชุมและตัดสินใจของกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียด ลึกซึ้ง กลุ่มเล็กและมีแง่มุมต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้และเป็นผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ตามคุณลักษณะที่กำหนด

11. CIPP Model หมายถึง รูปแบบการประเมินผลการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา ตามกระบวนการประเมินโครงการตามรูปแบบซีบี (CIPP Model) ของสตาร์เฟลปิม เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล และพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานทั้ง 4 ด้าน อย่างมีระบบ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ ประกอบด้วย

C = Context หมายถึง บริบทหรือสภาพแวดล้อมขององค์กร ประกอบด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย นโยบาย และยุทธศาสตร์ของสถาบันการพลศึกษา

I = Input หมายถึง ปัจจัยนำเข้า คือทรัพยากรในโครงการเพื่อให้เกิดผลผลิต ประกอบด้วย บุคลากร การจัดองค์การ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และงบประมาณ

P = Process หมายถึง กระบวนการดำเนินงาน (ตามยุทธศาสตร์) กิจกรรมการดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการประเมินผล

P = Product หมายถึง ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ และคุณภาพของนักศึกษา

12. การวิเคราะห์สถานะแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) หรือ การวิเคราะห์ศักยภาพองค์กร หมายถึง การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา ในสถาบันการพลศึกษา ที่เกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เพื่อค้นหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรคหรือสิ่งที่อาจเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานสู่สภาพที่ต้องการในอนาคต (Armstrong, 1996)

คำว่า "SWOT" นั้นมาจากตัวย่อภาษาอังกฤษ 4 ตัว คือ

S มาจาก Strengths หมายถึง จุดเด่นหรือจุดแข็ง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นข้อดีที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในองค์กร

W มาจาก Weaknesses หมายถึง จุดด้อยหรือจุดอ่อน ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เป็นปัญหาหรือข้อบกพร่องที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายในต่าง ๆ ขององค์กร

O มาจาก Opportunities หมายถึง โอกาส ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นผลจากการที่สภาพแวดล้อมภายนอก เอื้อประโยชน์หรือส่งเสริมการดำเนินงานขององค์กร

T มาจาก Threats หมายถึง อุปสรรค หรือภัยคุกคาม ซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอก เป็นข้อจำกัดที่เกิดจากสภาพแวดล้อมภายนอก